

Språkhandling

Speech acts

<http://ndla.no/nb/node/63295>

Fra Store norske leksikon

- *Performativ, utsagn i første person entall eller flertall hvor selve ytringen eller avgivelsen av utsagnet fullbyrder den handling som utsagnets verb betegner. Eksempler er «Jeg lover deg at ...», «Vi ønsker dere ...».*

performativer

- Gratulerer med dagen!
- Vi krever tunnel NÅ!
- Vi søker teknisk produksjef.
- Jeg dømmer deg til sju års ubetinget fengsel.

Er disse ytringene sanne eller usanne?

- Dette spørsmålet er irrelevant.
- J. L. Austin (1906 – 1960):
- påstander x ytringer som utfører handling
- konstativer x performativer

men

- også setninger som:
- Jeg tjener 250 000 kroner i året. (opplysning, bekræftelse, ønsker å imponere)
- Kommer du på tirsdag? (spørsmål, anmodning)
- Glasset mitt er tomt.
- Her dreier det seg om **implisitte/indirekte** (kontra **eksplisitte**) språkhandlinger

Austin:

- Speech acts
- Talehandling
- språkhandling

Språkhandlingstyper

- Appellative (spørsmål, anmodning)
- Ekspressive (unnskyldning, gratulasjon)
- Referensielle (påstand, informasjon, bekreftelse)

indirekte språkhandlinger

- Vet du hvor mye klokka er?
- Kan du åpne døra?
- Har du fyr?
- Jeg går ut fra at du har lyst på en kopp kaffe.
- Er det sant!

.

- Du har vel ikke tid til å komme inom en gang i løpet av ettermiddagen?
- Respons på eksplisitt språkhandling:
- Joda, jeg har masse tid, jeg.
- Respons på indirekte språkhandling:
- Jovisst, jeg kommer i firetida.

Obs

- Standardiserte språkhandlingstyper som vi skal gjenkjene for en vellykket kommunikasjon.
- Vi vil si takk for oss.
- Mora di jobber ikke her. (Rydd opp etter deg!)
- >brev<